

OBSAH

Chlieb náš „nasúščný“	3
Nechcelo sa im vstávať	
z postele	4
Životy svätých	5
Otázky a odpovede	7
Betlehemský plač	8
Duchovné počenia	10
O odvahe	11
Detská stránka	13
Významné biblické mestá	18
Otec Ignatij	19
Cestami Pravoslávia	21
Môj krásny mesiac	
v monastieri	22
Zo života skupín	24

„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40

Spasi Vás Hospodi!

Obálka:

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XIV./2009*

redaktori: *Darina Piterová - Bučková,
Alexander Haluška, Michal Sivík, Zdenko
Varga, Patrik Palasiewicz, Zuzana Repko-
vá, Marcela Hvižďáková*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technickí redaktori: *Miroslav Kosa, Mar-
cela Hvižďáková*
detská stránka: *Andrea Gmotričová, Lúbo-
mira Balaščáková*
redaktori pre distribúciu: *Lenka Kimaková,
Luboš Omaska*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

**e-mail: istina@post.sk
IČO: 17075947**

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.

Ročný príspevok 4,78,- €

*Vaše finančné príspevky
posielajte
na adresu redakcie:*

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY*

*Bayerova 8, 080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
10073-7716060/4900.*

Cirkevne schválené.

*Redakcia si vyhradzuje právo upravovať
príspevky v súlade
s učením Cirkvi.*

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

*Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV 3633/09.
ISSN 1335-6739*

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Preobraženie Hospodne (Premenenie Pána)

(6. august starý štýl / 19. august nový štýl)

Isus Christos krátko pred Svojím utrpením zobral učeníkov Petra, Jakuba a Jána na horu Tábor. Tam sa Isus začal modliť. Jeho tvár sa rozžiarila viac ako slnko a odev mal belší ako sneh. Zjavili sa pri ňom dvaja proroci, Mojžiš a Eliáš. Zhovárali sa s ním o utrpení, ktoré Ho čaká.

Apoštol Peter uvidiac Pána v nezvyčajnej žiare a hľadiac na slávu Spasiteľovho Božstva povedal: Pane, ako dobre je nám tu. Keď dovolíš, postavíme tu tri stany. Jeden pre Teba, druhý pre Mojžiša a tretí Eliášovi.“ Peter ešte nedokončil vetu a prikryl ich oblak. Zaznel hlas Boha Otca: „Toto je môj milovaný Syn, Jeho počúvajte!“

Keď to počuli učeníci, padli tvárou na zem a ležali tam, pokiaľ ich Spasiteľ nezdvihol. Učeníci vstali a nevideli nikoho, okrem Isusa Christa. Zostupujúc z hory Tábor, Spasiteľ im prikázal: „Nehovorte nikomu o tomto videní, pokiaľ Syn človeka nevstane z mŕtvych!“

V tento sviatok je zvykom posväcovať ovocie v chrámoch.

Podľa knihy *Osnovy pravoslavnoj víry*,

Ľvov 2002

pripravil Alexander

Svätí bratia sa vrátili do Carihradu s novými skúsenosťami a poznatkami. Cisár a patriarcha ich misiu vysoko hodnotili a navrhli svätému Metodovi arcibiskupské miesto. „On však biskupstvo odmietol, a tak ho aspoň ustanovili igumenom v monastieri Polychron“ (Aleš, 1985, s. 17). Ten bol v blízkosti Olympu, takzvanej mníšskej hory.

Svätý Konštantín bol ešte pred misiou k Chazarom chartofilaxom pri carihradskom patriarchovi a zároveň učil a prednášal na cisárskej univerzite. Chartofilax – knihovník bol najvýznamnejším funkcionárom na úrade konštantínopolského patriarchu. V Konštantínovom živote XIII sa môžeme dočítať, že keď podal cisárovi a patriarchovi referát o svojej ceste, nevrátil sa do monastiera, ale žil v tichosti v modlitbách, v mlčaní, pri chráme Svätých apoštolov sede (Aleš, 1985). Nevrátil sa späť učiť a prednášať na univerzitu, ani do patriarchie, na čele ktorej stál jeho bývalý učiteľ a priateľ patriarcha Fótiος. Prečo si vybral sa svoje sídlo chrám Svätých apoštolov? Vysvetlenie je nasledovné. Za biskupa bol vysvätený buď po svojej misii u Chazarov, „čo by zodpovedalo požiadavkám pre kanonický vek, alebo bol pre túto misiu vysvätený za biskupa, pričom bola urobená výnimka v tom zmysle, že bol vysvätený vo veku tridsaťtri rokov (čo je dnes bežné). Pre svoje podlomené zdravie nemohol svätý Konštantín pôsobiť ako eparchiálny biskup, ale musel mať biskupskú katedru. Každý biskup je totiž svätený s určením k nejaké-

mu miestu, čo platí aj o presbyteroch a diakonoch (porovnaj 6. pravidlo Chalcedónskeho Všeobecného snemu), práve tak ako aj o chorepiskopoch a biskupoch pomocných, prípadne epitropoch (zástupcoch)“ (Aleš, 1985, s.26). „Týmto je vysvetlený cirkev-noslovanský názov „sede“, zastaralý význam biskupského stolca, sídla Konštantína Filozofa, ako jedného s mnohých „episkopoí boéthoi“ s omedzenou právomocou, spojenou s rozhodnutím nadriadeného eparchiálneho biskupa, v danom prípade priamo carihradského patriarchu“ (Aleš, 1985, s. 26).

Misii svätého Cyrila a Metoda predchádzali misie z Nemecka i Grécka, ktoré nemali masový charakter. Misijná činnosť nebola organizovaná z jedného centra. Pred príchodom svätého Cyrila a Metoda nebol na Morave žiaden biskup, ktorý by tu mal stále sídlo.

Christianizácia u nás postupovala veľmi pomaly. „Latinsko-nemecký misionári si nedokázali vybudovať kontakt s ľuďmi, naopak ešte viac ho proti sebe popudzovali“ (archimandrita Cyril, 1992, s. 73). Starali sa totiž viac o rozšírenie nemeckého impéria, než o hlásanie Evanjelia.

„Knieža Rastislav sa preto kvôli ľudu obrátil na Rím a neskôr na Carihrad so žiadosťou o vyslanie schopného učiteľa. Knieža Rastislav je osobnosť starostlivého politika a vládca moravského ľudu. Stál totiž na čele krajiny v období, ktoré bolo veľmi zložité z hľadiska politického aj ekonomického. Morava bola pod stálou hrozbou Franskej ríše, po jej rozpade

pod hrozbou susedného Nemecka“ (archimandrita Cyril, 1992, s. 74).

Prítomnosť nemeckých misionárov bola trpená, často dochádzalo k ich vyhánaniu, niekedy kniežatom, inokedy tlakom ľudu. Po takýchto násilných zásahoch sa Nemci mstili. Rastislava viedli najmä politické dôvody k tomu, aby vytvoril samostatnú cirkevnú organizáciu, nezávislú od Nemcov.

„Ďalší dôvod bol náboženský. Knieža Rastislav sa snažil, aby Moravia dostali lepších učiteľov, akým bol nemecký klérus“ (archimandrita Cyril, 1992, s. 74).

Vedel, že jeho misijné územie považovali okolití biskupi za misijnú oblasť rímskej stolice. Preto sa obrátil s prosbou najprv do Ríma. Prosbe však Rím nevyhovel. Po tomto neúspechu sa obrátil na Carihrad. V životopisoch svätého Cyrila a Metoda sa opisuje žiadosť Rastislava a vysvetľuje sa jej zmysel. Rastislav, knieža moravské, Bohom povzbudený, sa poradil so svojimi kniežatami a poslal k cisárovi Michalovi III. poslov. Posolstvo Rastislava Michalovi III.: „Ľuďom našim, ktorí sa od pohanstva odvrhli a chcú sa držať kresťanského zákona, nemajúc takého učiteľa, ktorý by nám v jazyku našom vieru kresťanskú zvestoval, aby sa iné strany vidiac pripodobnili nám. Pošli nám, vladyka, biskupa a učiteľa takého, lebo od vás na všetky strany vždy dobrý zákon vychádza“ (archimandrita Cyril, 1992, s. 75).

Tretím dôvodom Rastislavovej žiadosti do Carihradu bola záruka vlastného rozvoja kultúry a písomníctva. Na

Moravu boli vyslaní bratia Konštantín a Metod so zostavenou abecedou pre slovanský jazyk. Práve na tomto území zakladali nové pravoslávne chrámy podľa gréckeho vzoru, o čom svedčia vykopávky dvanástich chrámov v Mikulčiciach na Morave a kresťanské školy, v ktorých sa vyučovala teológia, filozofia a prekladateľstvo. Misia bratov trvala približne tri a štvrt roka a skončila sa v roku 867.

Vychovali asi dvesto pokračovateľov ich apoštolského diela. To, čo sa nepodarilo latinsko-nemeckým misionárom opierajúcim sa o svetskú moc, dosiahli dvaja bratia obetavou a nezištnou prácou spojenou s čistým a zbožným životom. Moravia inak veľmi nedôverčiví, boli týmto svätým príkladom nadchnutí.

„Hoci latinský kňazi svätých bratov ohovárali, bolo to márne. Svätý Konštantín a Metod si vybrali z moravského ľudu ihneď vhodných mladíkov pre duchovenský stav a vzdelávali ich, aby mal národ čo najskôr kňazstvo z vlastnej krvi. V roku 867, keď už čakatelia na kňazstvo boli dostatočne vzdelaní a a vychovaní, vydali sa s nimi na cestu do Carihradu, aby tam boli rukopoložení na kňazov a biskupov. Pretože cesta cez balkánske hory bola veľmi ťažká, rozhodli sa ísť do Benátok a odtiaľ loďou do Carihradu“ (Aleš, 1987, s. 10).

...pokračovanie v budúcom čísle

jerej Marián Dercó

Prepodobný Martin, pustovník Turovský

Svätý Martin, turovský pustovník, bol kuchárom u turovských biskupov Simeona, Ignatija a Ioakima (1120-1146). Až biskup Gregorij ho oslobodil od jeho kuchárskych povinností.

Oslobodený od svojich povinností, svätý Martin zostal žiť v Boriso-Glebskom monastieri, ktorý sa nachádzal neďaleko mesta, kde sa stal pustovníkom.

Raz na jar, asi 11. apríla, tri dni pred pamiatkou svätiteľa Martina Vyznávača, turovský mních pocítil silné bolesti. Nedokázal ani vstať z postele. Nemal ani spojenie s ostatnými mníchmi, lebo silná povodeň na rieke Pripjať prerušila cesty a nikto nemohol navštíviť chorého brata. Na tretí deň Hospodin učinil zázrak.

Zrazu zbadal, že do izbičky vošli dvaja mládenci, v ktorých spočiatku nespoznal, hoci sa zjavili v oblečení,

ktoré bolo znázornené aj na ikonách. Svätí bratia podali chorému vodu a keď sa starec napil, opýtal sa: „Čie ste, deti?“ Svätí bratia odpovedali: „Jaroslava“. Nazývali svojím pánom svojho brata – veľké knieža kyjevské, ktorý potrestal ich vraha a založil tradíciu ich cirkevného uctievania.

Svätí Martin ponúkol svojim hosťom jedlo, pokorne ich poprosil o odpustenie, že sám si nemôže dať chlieb. Neznámi mu povedali, aby si chlieb nechal pre seba, že sa ponáhľajú do Konštantinopolu. Svätí bratia požehnali pohostinného gazdu a stali sa neviditeľnými. Len vtedy starec pochopil, kto ho navštívil, pomodlil sa s vďačnosťou o všetkom, čo sa stalo, rozpovedal svojmu duchovnému otcovi.

Svätý Martin Turovský zomrel 27. júna – rok po zázračnom uzdravení. Metropolitak Makarij v „Histórii Ruskej Cirkvi“ označuje rok jeho úmrtia – 1150.

Všetky informácie o svätom Martinovi boli prevzaté z krátkej povesti „Slovo o Martine mniche“ po jeho smrti neznámy autor. Toto „Slovo“ neskôr vošlo do Makarjevských Minej a potom do Prológu.

Prepodobne otče Martine moli Boha o nas!

*Tropar hlas 6.: Ťažkým neduhom
stražduščij i ľudmi zabytyj, / molil jesi
žaždu utoliti prepodobne Martine, / timže
Christos posla s Nebese blahovirnych Bo-
risa i Gleba / tebi poslužiti i neduħ iscliti, /
molisja nyni ko Hospodu / spastisja dušam
našim.*

*Prebraté z Vybrané životopisy pravosláv-
nych svätých a ich poučenia – júl s. 36-37.*

***Prepodobný Mojžiš Uhorský
(Mojsej Uhrín)
(983? – 1043)***

Prepodobný Mojžiš (Mojsej) je jeden z prvých kanonizovaných svätcov z nášho okolia.

Jeho životopis je preložený z Kyjevského pateriku.

Prepodobný Mojžiš (Mojsej) bol rodom Uhor. Veľmi si ho vážil svätý Boris, ruské knieža, ktorému Mojžiš slúžil spolu so svojím bratom Jurajom. Juraj padol na rieke Jalte pri boji Borisa so Sviatopolkom. Mojžiš, ktorý sa ako jediný v tejto bitke zachránil, prichádza do Kyjeva k Predislave, sestre kniežaťa Svjatopolka. Tu sa skrýval pred Svjatopolkom a horlivo sa modlil k Bohu, kým Svjatopolk nebol porazený zbožným kniežaťom Jaroslavom. Svjatopolk ušiel do Poľska a vrátil sa spolu s Boleslavom, vyhnať Jaroslava

a sám zaujal kyjevský stolec. Boleslav cestou späť zajaľ dve Jaroslavove sestry a spolu s bojarmi (zemanmi) aj prepodobného Mojžiša Uhorského. Viedli ho so spútanými rukami i nohami a dobre ho strážili, lebo bol krásny a zdravý.

Jedna krásna mladá žena v Poľskej krajine, majúca bohatstvo a moc, uvidiac prepodobného Mojžiša, zahorela k nemu hriешnou túžbou žiadostivosti tela a začala ho prehovárať úsilnými slovami hovoriac: „Ó, človeče! Prečo podstupuješ také muky v okovách, ktorých sa môžeš zbaviť, ak chceš? Mojžiš odvetil: „Tak je milé Bohu.“ Žena vtedy povedala: Ak sa mi pokoríš, oslobodím ťa a urobím veľkým v celej Poľskej krajine a budeš vládnuť nad celým mojím krajom.“ Mojžiš však spoznal jej nečisté úmysly a povedal: „Ktorý muž počúvnuc ženu dobre pochodil? Adam poslušol ženu a bol vyhnaný z raja. Samsom prevyšoval všetkých silou, bol nečistými čarami ženy vydaný do rúk cudzincov. Herodes, ktorý veľa ráz zvíťazil, poddal sa nečistým žiadostiam, ktorými si ho žena podmanila – a dal sťat Christovho predchodcu Jána. Ako ja môžem poslúchnuť nečistú radu ženy, ktorú som doteraz od svojho zrodu nikdy nepočúvol?!“ No ona mu povedala: „Zbavím ťa istej smrti a urobím ťa slávnym, a pretože nemôžem pozeráť, ako hynieš, urobím ťa svojím mužom.“ Mojžiš rozhodne odpovedal: „Vedz, že nesplním tvoje želanie, lebo nechcem ani bohatstvo ani moc, ale túžim po telesnej a duševnej čistote. A aby som

nezničil päťročné snaženie, dobrovoľne teraz podstupujem muky, aby som sa vyhol večným mukám.“ Vtedy žena zmýšľajúc zle, prišla na iný nápad a povedala: „Ak ho vykúpim zo zajatia, pokorí sa mi chtiac-nechtiac.“ Hneď poslala k správcovi zajatcov a kúpila od neho prepodobného za tritisíc zlatých. Urobila z neho svojho sluhu, dala z neho zobliecť chudobné ošatenie a obliekla ho do drahocenných rúch a krmila ho vyberanými jedlami a ešte viac ho nahovárala na hriech. No blažený Mojžiš sa ešte viac postil o suchom chlebe a vode. Potom strhol zo seba vznešené šaty, a tak ako kedysi Jozef (Egyptský) ušiel pred hriechom. Urazená žena upadla do zlosti, prikázala ho uvrhnúť do temnice a zaumienila si, že ho umorí hladom. No Pán, ktorý živí všetko tvorstvo, tak ako kedysi krmil Eliáša na púšti, Pavla Tébškeho a mnohých iných svojich služobníkov,

ktorí sa k nemu utiekali, neopustil ani Mojžiša. Jeden zo sluhov tej ženy sa nad ním zľutoval a potajme mu prinášal jedlo. Ostatní ho prehovárali: „Brat Mojžiš, prečo sa brániš ženbe? Veď si mladý a táto vdova žila s mužom len jeden rok. Krásou prevyšuje ostatné ženy, jej bohatstvo je nespočetné a moc veľká. Samé knieža by o ňu stálo a ty, zajatec a sluha, nechceš byť jej pánom? Bojíš sa porušiť Christov zákon? Veď Christos povedal: „Preto muž opustí otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja jedným telom.“ Tiež apoštol hovorí: „Lebo je lepšie vstúpiť do manželstva ako horieť.“ A o vdovách hovorí: „Preto chcem, aby sa mladšie vydali, rodili deti, viedli domácnosť...“ Ty nie si viazaný mníšskym stavom, ale si slobodný. Prečo sa potom vydávaš takým mukám? Ak umrieš, aký budeš mať z toho úžitok? Veď aj spravodlivý

Kyjevo-pečerská lavra

Abrahám, Izák Jakub mali ženy. Lepšie je ti pokoriť sa a byť slobodným a pánom v tomto dome. No blažený Mojžiš im povedal: „Áno, bratia moji a moji dobrí priatelia, dobre mi radíte. No ja viem, že je to pre mňa horšie ako hadova rada Eve v raji. Netúžim po moci, ani po kráľovstve v Poľskej krajine, no hľadám Nebeské kráľovstvo, ktoré je hore. „Kto je bez ženy stará sa o Pánove veci, ako sa páčiť Pánovi, ale ženatý sa stará o svetské veci, ako sa páčiť manželke.“ A tak sa vás pýtam, komu mám viac slúžiť – žene alebo Bohu? Poznám aj toto: „Vo všetkom sa podriaďujte svojim predstaveným, okrem hriechu.“ A preto vedzte, že nikdy ma neoklame ženská krása a neodlúči ma od Christovej lásky.“

V tom čase Božím riadením prišiel k blaženému jeden jeremonach (kňaz a mních) zo Svätej hory (Athos) a obliekol ho do svätého anjelského mníšskeho stavu (postríhol ho za mnícha). Potom ho poučoval o čistote telesnej i duševnej, povzbudil ho, aby nevydával svoje plecia diablovej a nebál sa tej poškrvnenej ženy a odišiel.

Žena sa túžila pomstiť Mojžišovi za jeho nepoddajnosť. Napísala list kniežaťu Boleslavovi (Chrabrému): „Knieža, sám vieš, že môj muž padol v tvojom boji. Ty si mi dal možnosť vybrať si muža. Zalúbila som sa do jedného mládenca spomedzi cudzincov, ktorých si zajal. On moju ponuku neprijal. Ako prikážeš s ním naložiť?“ Boleslav prikázal, aby prišla k nemu spolu s ním. Uvidiac Mojžiša, začal ho nútiť vziať si ju za ženu a nakoniec mu

povedal: „Existuje ešte taký blázon, ako si ty? Zrieknuť sa mnohých bláh i cti, a vydať sa hrozným mukám?“ Náš prepodobný otec Mojžiš povedal Boleslavovi: „Čo osoží človeku, hovorí Pán, keby aj celý svet získal a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu? Prečo mi sľubuješ slávu a česť, keď sám čoskoro zomrieš a túto ženu zabiješ?“

Boleslav, pretože chcel pomôcť tejto žene, začal veľké prenasledovanie mníchov a všetkých vyhnal zo svojho územia. Pán však nenechal plač svojich služobníkov nevypočutý. Raz v noci Boleslav nečakane zomrel. Nastal chaos v celej Poľskej krajine. Povstalci zabíjali biskupov a svojich bojarov a s nimi zabili aj tú ženu. Prepodobný Mojžiš, dobrý Christov vojak, vo svojom utrpení, ktoré sa páči Bohu, sa dožil šesťdesiatich rokov. Päť rokov žil ako zajatec a osvedčil sa ako Jób. Šiesty rok muža trpel za čistotu nasledujúc Jozefa (Egyptského). Potom žil desať rokov v jaskyni vo svätom mlčaní. Preto sa prepodobný Mojžiš stal zasluženým bohovidcom, podľa Pánovho blaženstva: „Blažení čistého srdca, lebo oni budú vidieť Boha!“ Do neba bol povolán 26. júla, ešte za života Antona (Pečerského). Jeho neporušené ostatky ležia v jaskyni svätého Antona v Kyjevsko-pečerskej lavre, dávajúc všetkým víťazstvo nad bludnými a nečistými pokušeniami. Prepodobnij otče Mojseje moli Boha o nas!

*pripravila Ivana Škovranová
podľa časopisu Odkaz Cyrila a Metoda*

Prečo pri príchode do chrámu alebo pred ikonami robíme poklony? Poklony sú symbolickou činnosťou, ktorou vyjadrujeme svoju úctu k Najvyššiemu - Bohu. Poklony nie sú nijakou novinkou v Cirkvi. Používali sa už v dávnej minulosti. Je potrebné ich robiť rozvážne, spolu so slovami modlitby. Rozlišujeme poklony veľké (zemné) a malé (pojasné). Pri zemných poklonách kľakáme do kolien a dotýkame sa čelom zeme, pri pojasných sa len predkloníme a prstami žehnajúcej sa ruky sa dotkneme zeme. Mnohí ľudia dnes poklony nerobia ani keď prídu do chrámu. Možno je to z dôvodu, že sa hanbia prejavovať zbožnosť pred ostatnými. Je to však nesprávne. Nie je dobré hanbiť sa za prejav zbožnosti. Neklaníme sa a nepadáme na kolená kvôli ľuďom, ale z úcty a pokory pred Spasiteľom.

O tých, ktorí
sa budú
hanbiť za

Christa, On sám hovorí nasledujúce slová: „Kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriešnym pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi“ (Mk 8, 38).

Obyčaj robiť zemné poklony sa objavila, ako sme už spomínali, v dávnych biblických časoch. Takýmto spôsobom sa napríklad modlil aj kráľ Šalamún pri posvätení Jeruzalemského chrámu, keď tiež kľáčal na kolenách s vystretými rukami k nebu (2Kr 8, 54). Túto obyčaj posvätil sám Hospod' náš Isus Christos (Lk 22, 41) a začala sa tak praktizovať v kresťanskej Cirkvi (Ef 3, 14).

Častejšie ako obyčajne sa „kolenopreklonné“ modlitby konajú vo Veľkom pôste. Ako nám objaňuje sv. Vasilij Veľký, pokľaknutie na kolená a následne postavenie sa symbolizuje pád človeka do hriechu a následne jeho zodvihnutie sa po milosti a láske Božej. Svätiteľ Teofan Zatvornik o poklonách hovorí nasledujúce slová: „Robiť zemné alebo pojasné – ako to vysvetliť? Dobré je tak, ako robíte – desať pojasných a jeden zemný... Možno je robiť, aké chceme - i pojasné i zemné...

*pripravil
bohoslovec Michal*

Otázka: „Slava Isusu Christu! Aký je názor pravoslávnej Cirkvi na „odrábanie zoči“, „vorožky (ľudí, ktorí vedia „odrábať“ a „porabať“)“ a čarovanie.... Viem, že prvoradá je modlitba, ale niektorí ľudia na to veria a tvrdia, že to naozaj pomáha, že na tom nie je nič zlé, veď ten, kto odrábal (čaroval), sa modlil.

Lenka

Odpoveď: „Milá Lenka. Odrábanie zoči, veštenie, porobenie, čarovanie a ďalšie podobné veci síce navonok naozaj „fungujú“, ale je v tom jeden veľký háčik. Všetko sú to veci, ktoré nie sú Bohom požehnané, a preto spôsobujú ľuďom vážne škody a ujmu. Prečo nie sú požehnané? Najväčší hriech v odrábaní, veštení a čarovaní spočíva v tom, že ľudia, ktorí takéto veci robia, obchádzajú Bohom ustanovené spôsoby liečenia chorôb, čiže najmä sv. Tajiny - prijímanie, spoveď, pomazanie olejom na uzdravenie atď. Rôzni čarodejníci niekedy navonok nič nehovoria proti Bohu, Cirkvi a Tajinám, skôr naopak, ale v skutočnosti svojou činnosťou vzdávajú ľudí od Boha a Jeho vôle, pretože vytvárajú akoby náhrady sv. Tajín. Ak by si naozaj vážili Boha, Cirkev a sv. Tajiny, potom by sa oni a tiež aj ľudia, ktorí za nimi prichádzajú, uspokojili s tým, čo dáva Boh v Cirkvi. Okrem toho, načo dávajú piť ľuďom všelijaké vodičky, keď máme v Cirkvi svätenú vodu? Ľudia hľadajú pomoc v čaroch preto, lebo tie nevyžadujú žiadnu namáhavú prí-

pravu a najmä nevyžadujú pokánie, odstránenie hriechov a zmenu života k lepšiemu, účinkujú zdanlivo rýchlo a podľa ľudských predstáv. Všetko je to však iba klam. Účinok čarov je iba vonkajší, krátkodobý a dosahuje sa na úkor poškodenia iných častí a orgánov človeka. Pretože čary obchádzajú požehnanie Boha a Jeho Cirkvi, vykonávajú sa pomocou zlých duchov a tí nemôžu človeku nič dať, pretože nie sú stvoriteľmi. Môžu vyvolať len krátkodobé zdanie zdravia a šťastia, ktoré nakoniec skončí ešte väčším vyčerpaním duševných a telesných síl človeka. Jeden ruský novomučeník, ktorý sa ešte pred svojím obrátením na vieru zaoberal istý čas mágiou, hovorí, že hoci osobne zažil reálny účinok čarov, je nesmierne šťastný, že sa podobných satanských vecí rýchlo zbavil, pretože neskôr by to bolo oveľa ťažšie a dôsledky sú veľmi zlé a vážne (od nechuti modliť sa, hriechne vášne, nenávisť k Bohu a blíznym až k posadnutosti). Mama jedného môjho známeho dala tridsaťtisíc korún jednej veštyni v Prešove, aby pomohla jej synovi a skončilo to jeho samovraždou. Veštenie je tiež vec satanská. Satan síce nevie, čo bude v budúcnosti, pretože nemá dar proroctva, vie však niektoré veci dosť dobre odhadnúť a predpokladať. Táto schopnosť vyplýva z toho, že na rozdiel od nás má neporovnateľne dlhšie (niekoľko tisícročné) skúsenosti s ľuďmi a svetom. Okrem toho veľmi veľa

Ľudí ho vedome alebo nevedome nasleduje a počúva, preto môže veľa vecí ovplyvniť, aby dopadli tak, ako predpovedal. Netreba preto zabúdať na jednu podstatnú pravdu a to, že Satan nikdy nikomu neželá dobro. Preto každý, kto si s ním začína, nech nezabudne, že ak Satan niečo človeku dáva, je to len preto, aby ho tým zahubil. Želám každému, aby si nedal naubližovať nijakými čarodejníkmi, veštcami a podobne. Naše choroby liečme normálnou a rozumnou medicínou a najmä sv. Tajinami. Tie síce neúčinkujú vždy tak rýchlo a takým spôsobom, ako si

to predstavujeme alebo naplánujeme, ale po ich prijatí si môžeme byť istí, že sa s nami deje to, čo je pre nás najlepšie a spasiteľné. Aj poučenie a rady hľadáme nie u veštcov, ale v Cirkvi a v Božom slove. Čítať Evanjelium je síce ťažšie ako čítať nejaké noviny alebo horoskopy, ale Evanjelium nám určite neporadí zle a to je hlavné.“

S láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.

*Stalo sa to veru zvykom,
že pre všetkých mládežníkov
prázdniny sú veselé,
keď sú s Bratsvom strávené.*

*More lásky, šťastia, radosti
kde sa nikto nezlostí.*

*Keď sa všetci stretáme
Bohu chválu vzdávame,
že sme zasa všetci spolu
s priateľmi, duchovnými a bez
zhonu.*

*Na vsenočných Boha prosíme,
za celý náš národ sa modlíme.*

*Prežili sme horúčavy, dážď,
zimu i rannú rosu
tušíte kde...? Na akciách
SYNDESMOSU.*

O svätom Prijímaní

Svätí otcovia našej pravoslávnej Cirkvi nás veľakrát poučajú o svätej tajine Eucharistie a zároveň upozorňujú na to, ako často má dnešný kresťan prijímať. Tu sú názory a pohľady niektorých svätých otcov:

„Prijímaj denne, nech ti to denne prospieva. Ži tak, aby si mohol prijímať každý deň. Kto nie je hoden prijímať každý deň, nebude hoden ani o rok. Sväto žijúci Jób denne prinášal obeť za svoje deti. Zakaždým, keď je obeť prinášaná, zobrazuje sa Hospodinova smrť, Hospodinovo vzkriesenie i Jeho nanebovstúpenie, a podobne i odpúšťanie hriechov. Tento chlieb, ktorý prijímaš, je chlebom večného života, nie obyčajným chlebom. Kto je chorý, potrebuje liek. Chorobou je naša podriadenosť hriechu. Liekom je potom táto nebeská a úctyhodná svätosť“

(svätý Ambróz Milánsky)

„Nesmieme sa vyhýbať prijímaniu, keď sa cítíme hriešnymi. Musíme k nemu pristupovať častejšie pre uzdravenie duše a očistenie ducha, ale s takou pokorou a vierou, že považujeme samých seba za nedôstojných, ... budeme túžiť ešte viac po lieku na naše rany. Nie je možné prijímať Eucharistiu len raz za rok, tak ako to robia viacerí ľudia... považujúc posvätenie nebeských mystérií (tajín) za prístupné len svätým. Lepšie je zmyšľať tak, že dávajúc nám milosť, robí nás svätosť čistými a svätými. Títo ľudia ukazujú viac pýchy než pokory, ... alebo keď prijímajú, považujú sa za dobrých. Je omnoho lepšie, ak sme pokorní a vieme, že nikdy nie sme dôstojní svätého Prijímania a budeme prijímať každú nedeľu na uzdravenie našich chorôb, keď oslepení pýchou budeme usudzovať, že sa po roku staneme dôstojnými ich prijatia!“

(ctihodný Ján Kassián)

„Všetkým pravoslávnym kresťanom je prikázané prijímať sväté dary často, a to:

1. nariadením nášho Hospodina Isusa Christa,
2. uznesením a pravidlami svätých apoštolov a svätých snemov i výrokmi jednotlivých svätých otcov,
3. samotnými slovami, poriadkom a obradom svätej Liturgie,
4. samotným svätým Prijímaním.“

(svätý Makarios Korintský)

„Človek by nemal premárniť príležitosť získavať čo najčastejšie tú milosť, dávanú nám skrze prijímanie Christových svätých darov. Má sa čo najviac pokúšať o sústredenie sa na pokorné uznanie svojej hriešnosti. Potom môže pristúpiť k svätosti, ak vykupuje všetko a všetkých, s nádejou a pevnou vierou v nevýslovnú Božiu

milosť, no pritom s pokáním: zhrešil som, Hospodine, dušou, srdcom, slovom, myšlienkou a všetkými mojimi zmyslami“.

(ctihodný Serafim Sarovský, čudotvorec)

pripravila **Andrea Gmotričová**

Upravené a doplnené z Hlasu pravoslavia

V roku 1952 prišla za sv. Justínom jedna žena z dediny Dračica pri meste Gradac, aby sa pomodlila za jej syna, ktorý sa zbláznil a ležal v nemocnici v Belehrade. „Nikto sa k nemu nemôže priblížiť,“ hovorila zúfalá matka. „Lekári povedali, že na jeho chorobu nie je žiaden liek. Ja ale dúfam, že v monastieri liek pre svojho syna nájdem.“ Tak sa aj stalo. Otec Justín čítal modlitby k Presvätej Bohorodičke a štyridsať dní slúžil za chorého bohoslužby. O niekoľko mesiacov prišla matka so správou, že jej syn sa úplne uzdravil a že je z nemocnice naspäť doma.

Lekár Charalambos Statakis, ktorý liečil otca Justína rozprával: „Priniesol som si domov vatú s krvou z pravej ruky otca Justína a položil ju v izbe s ikonami.“ To sa stalo na Zvestovanie v roku 1979, pred zosnutím sv. Justína. Lekár Charalambos prepichol otcovi žilu na pravej ruke, aby mu mohol podávať lieky do žily. Pretože však dlho nemohol žilu nájsť, vytryskla krv, ktorú doktor zotrel vatou a vatú schoval do vrečka. „Raz ráno, keď som sa zobudil a vstal, ucítil som vôňu. Zavolať som svoju ženu, ale nič som jej o tej vôni nepovedal. Pocítila ju a spýtala sa ma, čo to je. Až vtedy som uveril, že tá vôňa vychádza z vaty. Časť vaty som dal priateľovi pre choré dieťa, ktoré sa vďaka nej uzdravilo.“

Dobry pastyr 12/2006
Zuzana Repková

Na začiatku, keď ešte nebol stvorený svet a ani človek ešte neexistoval, stvoril Boh svätých anjelov. Svätí anjeli sú netelesní duchovia (nemajú telo) a sú nesmrteľní rovnako ako naša duša. Anjelov však Boh obdaroval ďaleko väčšou mocou a schopnosťami ako človeka. Ich rozum je vznešenejší ako náš, vždy plnia Božiu vôľu, sú bezhriešni a teraz sa blahodaťou Božou natoľko utvrdili v konaní dobra, že už ani nemôžu zhrešiť.

Mnohokrát sa stalo, že sa anjeli zjavovali ľuďom v telesnej podobe, keď ich k nim Boh posielal, aby im zvestovali Jeho vôľu. Slovo anjel znamená „posol“, „zvestovateľ“. Každému kresťanovi Boh dáva pri svätom krste anjela ochrancu, ktorý ho v priebehu celého jeho pozemského života neviditeľne chráni pred pokušením, hriechom a nebezpečenstvom, ochraňuje ho v čase smrti a neopúšťa ho ani po smrti.

Anjeli sa na svätých ikonách zobrazujú v podobe krásnych mládenčov, aby bola vyjadrená ich duchovná krása. Sú zobrazovaní s krídlami, ktoré znamenajú, že rýchlo plnia Božiu vôľu.

Úcta k svätým anjelom nám bola ukázaná už v Starom zákone: Abrahám aj Lót sa im poklonili až k zemi (Gen 1,18-19). Anjeli slúžia nielen ľuďom, ale aj Christovi a kto

slúži Christovi je hodný úcty: „milý je Bohu a vzácny ľuďom“ (Rim 14, 18). O veľkej vážnosti anjelov hovorí aj sám náš Spasiteľ Isus Christos: „Hľaďte, aby ste neopovrhli ani jedným z týchto maličkých! Lebo hovorím vám, ich anjeli v nebi ustavične vidia tvár môjho Otca, ktorý je na nebesiach“ (Mt 18, 10). V ekténii pri svätej liturgii sa modlíme: „Za anjela pokoja, verného vodcu, ochrancu duší a tiel našich Hospodina prosme!“

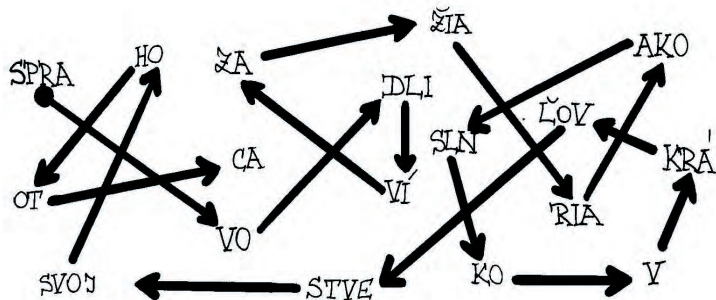
Každý deň je dobré a správne obracať sa s modlitbou k nášmu anjelovi ochrancovi, aby sme boli uchránení od všelijakého zla a išli po ceste spásy.

*Dobrý pastýr 3/2007
Zuzana Repková*

Ahojte detičky, školáci a školáčky i všetci naši verní Istinkáci!

Škola sa už dávno skončila a máme ďalší rok úspešne za sebou. Pomaly splynie aj čas prázdnin a s nimi aj čas oddychu a zábavy. Vaši kamaráti Istinkáčik s Istinkou vám veru oddych nedoprajú a aj v tomto prázdninovom čísle Istiny si pre vás pripravili zopár úloh na spríjemnenie

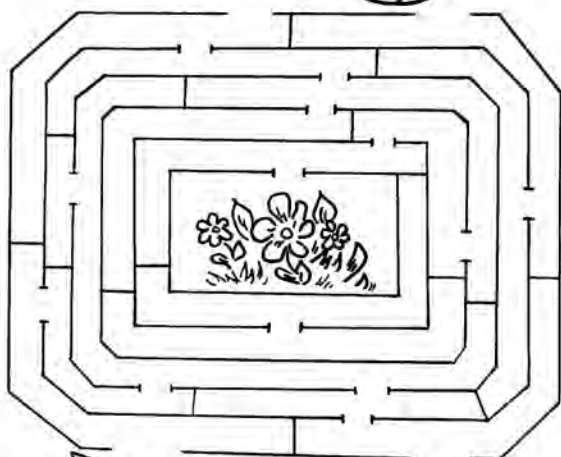
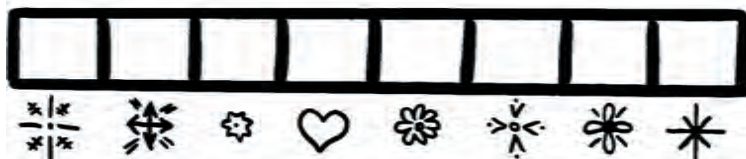
*Nie, nie je to
žiaden mix sla-
bík. Táto úloha
skrýva dôležité
slová. Len pek-
ne postupujte
podľa šípky
a rozlúštite na-
sledujúci text.*

*Istotne ste už
počuli o sprá-
vach, ktoré
boli ukryté vo
fľaši. Niekto-
ré z nich sa
vyplavili na
breh mora.
Vašou úlohou
bude použiť
písmenká,
ktoré sú ukry-
té vo fľašiach
a rozlúštiť tak
nasledujúcu
správu.*

Ďalšou úlohou je spojiť to správne písmenko so značkou.

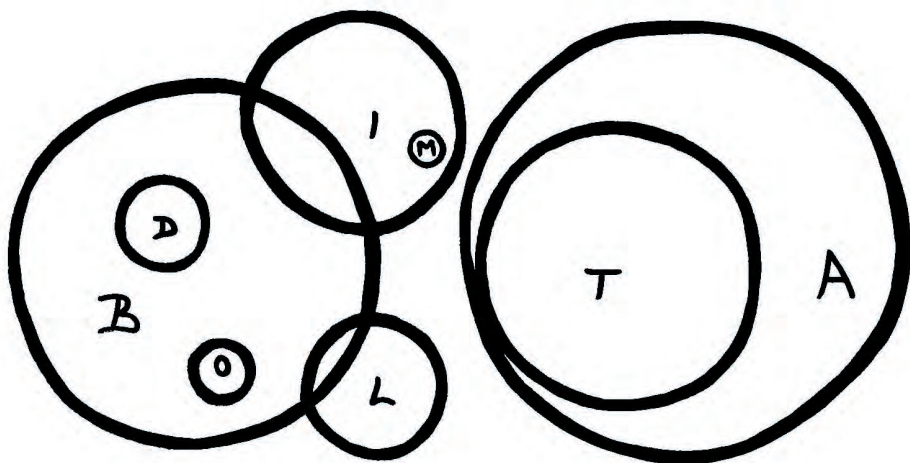
Nie je to ťažké, tak len rýchlo do riešenia.

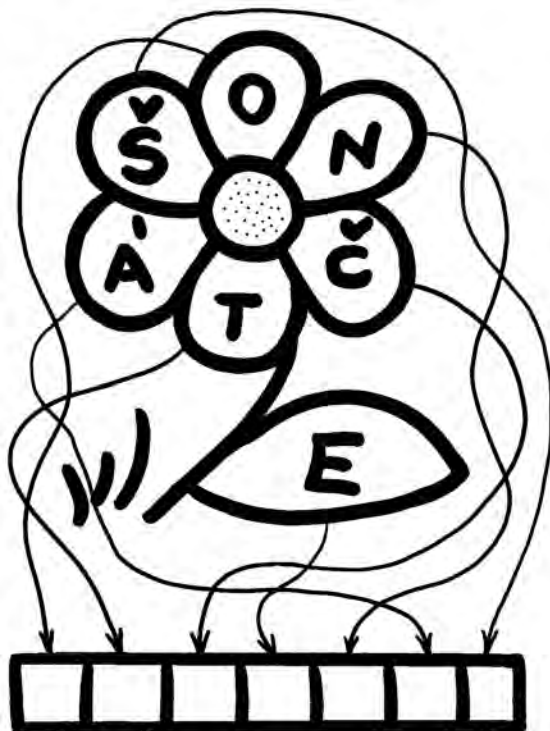
Tento labyrint je dosť náročný, poplietol hlavu aj našim zvieratkám. No ktoré z nich ale príde až do cieľa?

Skúste vytvoriť z týchto bubliniek jedno slovo. Stačí ak tieto bubliny s písmenkami zoradíte podľa veľkosti. Začnite od tej najmenšej po najväčšiu.

Uhádnite, aký odkaz v sebe skrýva tento kvet. Zistíte to, ak dosadíte písmenká pomocou čiary do našej tajničky.

Použite nasledujúce slová a doplňte ich namiesto chýbajúceho priestoru.
Pomôže vám aj Sväté Písmo

dietkam ⇒požehnával ⇒Nemu
Ťnúručia ⇒neprijme ⇒učeníci
Ťpovedal im ⇒nevojde ⇒kráľovstvo

Prinášali k dietky, aby sa ich dotýkal; ale im
dohovárali. Keď to Isus videl, namrzal sa a im: Dovoľte
..... prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takých je
..... Božie. Veru, vám hovorím: Kto kráľovstvo
Božie ako dieťa, nikdy doň. A bral ich do,
kládol ruky na ne a ich.

Evanjelium podľa Marka 10, 13 - 16

Vašou poslednou úlohou je napísať nám a spoločne sa podeliť
o zážitky z tohto leta, ako ste cez prázdniny oddychovali, kde ste boli,
s kým ste sa zoznámili, akých nových kamarátov ste stretli, môžete nám
aj opísať niektorý z vašich duchovných zážitkov či už v chráme alebo
na púti, či inom duchovnom stretnutí, ktoré sa uskutočnilo cez tieto
prázdniny. Potešíme sa aj z vašich kresieb, ktoré nám spolu s článkami
môžete poslať na adresu:
Istina, Bayerova 8, 080 01, Prešov.

Nádherne prázdniny, kopec voľného času a mnoho krásnych chvíľ
i hrejivých slnečných lúčov cez leto vám prajú kamaráti Istinkáčik
s Istinkou :-)

Úlohy pre vás pripravila Ad'ka Gmotričová

Jeden mladučký mráčik (je predsa všeobecne známe, že život je krátky a že je v stálom pohybe) sa vydal na svoju prvú cestu po nebeskej oblohe so stádom nafúknutých a odvážnych mrakov.

Keď leteli ponad ohromnú saharskú púšť, skúsenejšie mračná ho povzbudzovali: „Len leť, leť! Ak sa zastavíš, tak je po tebe.“

Mráčik bol zvedavý ako všetci mladí, a tak prekĺzol pod stádo mračien, čo sa podobalo na húf uštvaných bizónov.

„Čo robíš? Pohni sa!“ zafučal za ním vietor.

Mráčik zbadal duny zlatého piesku. Bol to nádherný pohľad a popri tom ľahučko plachtil po oblohe. Zdalo sa mu, že duny sú ako zlaté mraky, láskané vetrom.

Jedna z nich sa naňho usmiala.

„Čau,“ povedala mu. Bola to veľmi pôvabná duna, čerstvo vymodelovaná vetrom, ktorý sa pohrával s jej trblietavou šticou.

„Čau! Volám sa Láčik,“ predstavil sa obláčik.

„Ja som Una,“ povedala Duna.

„Ako sa ti tam dole žije?“

„Dobre... Na slnku a vo vetre. Je tu trochu teplo, ale zväčša sa tu dá vydržať. A ty sa máš ako?“

„Na slnku a vo vetre... a k tomu veľa lietania po nebi.“

„Môj život bude veľmi krátky. Keď zaduje silný vietor, asi zmiznem.“

„Mrzí ťa to?“

„Trochu. Zdá sa mi, že tu nie som na nič.“

„Aj ja sa čoskoro premením na dážď a spadnem. Je to môj osud.“

Duna na chvíľu zaváhala a potom povedala: „Vieš, že my dážď voláme raj?“

„Nevedel som, že som taký dôležitý,“ povedal mráčik.

„Počula som, ako nejaké staré duny hovorili, že dážď je krásny. Po ňom sa vraj prikrývame zvláštnymi vecami, ktoré nazývame rastliny a kvety.“

„To je pravda. Videl som ich.“

„Ja ich asi nikdy neuvidím,“ povedala nakoniec duna.

Obláčik sa na chvíľu zamyslel a povedal: „Mohol by som na teba zapršať ja...“

„Ale umrieš...“

„Ale ty zakvitneš,“ povedal mráčik.

Začal padať a premenil sa na dúhový dážď.

Na druhý deň malá duna zakvitla.

Jedna z najkrajších modlitieb, čo poznám, hovorí: „Pane, urob ma lampou. Ja síce zhorím, ale darujem svetlo.“

pripravila **Zuzana Repková**

prevzaté z knihy BRUNO FERRERO: *Vôňa ruže*

Istý muž kráčal so svojím psom a koňom. Keď prechádzali okolo veľkého stromu, uderil doň blesk a všetkých spálil. Muž však nepochopil, že je mŕtvy a tak pokračoval v ceste aj so svojimi zvieratkami. Mŕtvym niekedy trvá dosť dlho, kým si uvedomia, že už nie sú medzi živými.

Bol to však namáhavý pochod, nad nimi sa týčil vrch, slnko páliło, boli celé spotení a smädní. V jednej zákrute zazreli nádhernú bránu, celú z mramoru, za ňou chodník zo zlata, uprostred neho bola studňa s krištáľovou vodou. Pocestný podišiel k strážnikovi pri bráne.

„Dobrý deň“.

„Dobrý deň“ odvetil vrátnik.

„Ako sa volá toto nádherne miesto?“

„Je to raj“.

„Ako dobre, že sme prišli do neba, sme veľmi smädní.“

„Nech sa páči, vojdite a dosýta sa napite,“ ukázal strážnik na studňu.

„Ale aj môj pes a kôň sú smädní“.

„Lutujem, ale zvieratám je vstup zakázaný“ povedal strážnik. „Zvieratá tu nemôžu.“

Muža to veľmi rozladilo, lebo naozaj bol veľmi smädný, ale sám piť nebude, poďakoval strážnikovi a pokračoval v ceste. Po dlhom a namáhavom výstupe do kopca prišli na ďalšie miesto celkom vyčerpaní. Stála tam stará brána, od nej viedla poľná cesta lemovaná stromami. V tieni jedného stromu ležal akýsi muž, hlavu mal prikrýť klobúkom, zdalo sa, že spí.

„Dobrý deň“ pozdravil pocestný.

Muž kývol hlavou

„Sme veľmi smädní, ja, môj pes a kôň.“

„Tam medzi skalami je studňa, ukázal im muž. „Môžete sa napiť, koľko chcete.“

Muž so svojím psom a koňom podišli ku studni a uhasili smäd.

Pocestný sa vrátil k mužovi, aby sa poďakoval.

„Príďte zas, keby len budete chcieť“, odvetil im muž.

„Prosím vás a ako sa nazýva toto miesto?“

„Raj“.

„Raj“, ale veď strážnik pri mramorovej bráne povedal, že tam je raj.

„Nie, to bolo peklo.“

Pocestného sa zmocnili rozpaky.

„Mali by ste im zakázať, aby používali vaše meno. Táto falošná informácia predsa môže spôsobiť veľký zmätok.“

„V nijakom prípade, v skutočnosti nám robia veľkú službu.“

Lebo tam ostanú všetci, čo z egoizmu dokážu opustiť aj toho najvernejšieho priateľa“.

Z knihy Paula Coelho.

Sláva Bohu, otec Viktor! Píše Vám inokiňa Natália zo Žitomirskej oblasti. Inokiňou som iba rok. Doteraz som žila v Sankt-Peterburgu a chodila som do chrámu, v ktorom slúžite.

Pravda, do istého času som chrám nenavštevovala často, pretože som invalid a bolo mi veľmi ťažko chodiť bez cudzej pomoci.

Po modlitbách matky Xénie sa so mnou stalo toto: V pekárni pri mojom dome na 17. ulici mi ukradli ortopedickú barlu. Bez nej sa mi veľmi ťažko chodilo, a to hlavne v zime. Bol práve predvečer sviatku sv. Xénie.

Po materiálnej stránke som žila veľmi biedne. Na novú barlu som si musela odložiť tri dôchodky.

Božou milosťou som sa sama, bez cudzej pomoci, dostala na cintorín, kde bola pochovaná mátuška Xénia. V noci sa mi sníval sen, v ktorom akoby som išla po ulici a prichádza ku mne starenka (vyzerala ako mátuška Xénia na kresbe sv. Jána Kronštandského) a hovorí: „Prečo sa

neobjednáš na operáciu?“ Odpovedám: „S mamou máme málo peňazí, dokonca nemám na novú barlu, a nie to ešte na operáciu.“

„Príď ku mne, budeme prosiť ľudí.“ Ráno som o sne povedala mame. Pochopila, že moja obľúbená svätá mi pomôže.

Bolo treba ísť na cintorín a prosiť o milodary. Mama začala plakať: „Čo si? Taká hanba!“ Ale aj tak som tam chodila a prosila o milodary do samotnej Paschy. Na Paschu som bola v chráme na sv. Prijímanie a o dva dni ma mama odviezla do Moskvy na operáciu. Operácia dopadla veľmi dobre, nad očakávanie lekárov.

Vrátila som sa domov. Našla som si prácu a zlepšila sa naša finančná situácia. Vo voľnom čase som začala chodiť do časovne (kaplnky) nad hrobom matky Xénie, aby som jej za všetko poďakovala.

V septembri 1999 mi zomrela mama. Bolo mi veľmi ťažko a smutno. Známe monašky (mníšky) ma pozvali k sebe do monastiera na Ukrajinu. Na požehnanie o. Nikolaja z ostrova Zalit som ostala v monastieri. Vo svete ma volali Dáša. Kurátor Vášho chrámu si zaiste na mňa spomenie, pretože som i tam prosila milodary. Prosím o Vaše sväte modlitby.

*S láskou v Pánovi inokiňa Natalia,
roku 2000*

Sväte Písmo nám ukazuje, ako máme vychovávať deti a správne rozvíjať ich osobnosť. Biblia nazýva deti „darom Božím“. Tento dar bol daný človeku na znak Božej lásky a vôle. „Ajhľa, dedičstvom od Hospodina sú synovia, odmenou je plod života...“(Ž 127, 3).

Detskú čistotu, jednoduchosť a krotkosť Christos vyzdvihuje ako Bohu ľúbeznú. „Isus povedal: Nechajte dietky a nebráňte im prichádzať ku mne; lebo takých je Kráľovstvo Nebeské... (Mt 19,14) a tiež: „Ak sa neobráтите a nebudete ako deti, nikdy nevojdete do Kráľovstva Nebeského... (Mt 18, 3).

V Biblii sa poukazuje na to, že tým, ako sa správajú rodičia k svojim deťom, sa ukazuje ich obraz, akí sú v skutočnosti. „Vychovávaj chlapca na počiatku jeho cesty, tak sa ani v starobe neodchýli z nej... (Pr 22, 6) pričom výchova musí byť duchovne orientovaná: „A vy otcovia neodráždite si dietky, ale ich vychovávajte v kázni a napomínaní Pánovom... (Ef 6, 4).

Vážnu úlohu vo výchovnom pro-

cese hrá karhanie za neposlušnosť: „Kto šetrí prút, nenávidí svojho syna, ale kto ho miluje, zavčasu ho ukáži... (Prisl 13,24). Dokonca, v starozákonných praktikách deti, ktoré zlorečili svojim rodičom, museli byť predané na smrť (2M 21,17), tento zákon potvrdzuje aj Spasiteľ Isus Christos: „Veď Boh prikázal: Cti otca i matku! Kto by zlorečil otcovi

alebo matke nech zomrie smrťou... (Mt 15, 4).

Ak rodičia nepreukazujú deťom potrebnú starostlivosť, duše ich detí budú odobrané z ich rúk.

Svätý Ján Zlatoústý učí, aby sme vychovávali deti v zákonoch Božích. Kto sa v prvom rade naučí byť dobrým a čestným, získa cez tieto cnosti bohatstvo a večnú slávu v Kráľovstve Nebeskom.

Svätý Vasiľ Veľký hovorí, že duša dieťaťa je tvarovateľná, nežná a mäkká ako vosk. Lahko sa do nej vrývajú obrazy. Práve preto ju treba od samého začiatku prebúdať k dobru.

Svätý Ján Zlatoústý radí rodičom neučiť deti stavať na prvé miesto peniaze a slávu, ale naučiť ich nepripútať sa k nim. Vtedy budú slávni a uznávaní svojím okolím. Nenaučia ich to učiteľia ani žiadne vedy, ale Písmo Sväté. Ján Zlatoústý to nehovorí preto, aby sa deti prestali vzdelávať, ale aby sa naučili zodpovednosti a boli slobodní.

Matúš a Nataša

Prevzaté z : www.pravoslavie.ru

... Čo ma na Dni detí, organizovanom Bratislavom, mládežníci zaviedli za bránu pravoslávneho kňazského seminára. Pamätám si, že bol krásny slnečný deň a vďaka tomu bolo prostredie seminára ešte vládnejšie. Vtedy som pocítila túžbu žiť tu, byť aspoň na krátky čas malou súčasťou tohto miesta.

Boh vyslyšal moju úprimnú prosbu. Stala som sa obyvateľkou seminára. Samozrejme, že ma ľudia vopred varovali, že to nie je vysokoškolský internát, že tu platia prísnejšie pravidlá a podmienky. No nič ma neodradilo a som rada.

Pravoslávny kňazský seminár tohto roku oslavuje 20. výročie svojej existencie a ja som mohla byť maličkou súčasťou tejto slávnostnej chvíle. Chcem vyjadriť vďaka všetkým, ktorí sa snažia o to, aby seminár fungoval, aby sme tu mohli spoločne bývať. Od prvého riaditeľa až po súčasného o. Jarkovského, cez špirituálov, prefektov, archim. Serafima, administratívnych pracovníkov, vrátnikov až po pána domovníka, usmievavé tváre kuchárov a našu spievajúcu pani upratovačku. Všetci spolu tu vytvárame rodinu.

Práve tým sa seminár líši od vysokoškolského internátu. V nedeľu odchádzame od rodičov a súrodencov tu do Prešova k seminárskej rodine. Vybaľujeme jedlo, koláče na stoly a delíme sa so všetkými. Čo najrýchlejšie oznamujeme, čo je nové, čo sa udialo, aby sme sa spolu potešili alebo si poradili. Je jedno, aký sme odbor, aký sme ročník, Slovák či Rusnák, všetko tu splýva... Samozrejme, ako v každej rodine, aj tu vznikajú konikty, nedorozumenia, nie vždy je dobré, keď každý o každom všetko vie, keď neprichádza čakané uznanie, keď je pod jednou strechou nepochopenie... Ale každý si uvedomuje, že to všetko patrí k životu, že práve tu sa musíme vyzbrojiť aj dobrými aj horšími skúsenosťami, aby sme mohli po štúdiu vybehnúť do sveta a svojím životom odhodlane hlásať Evanjelium! Sme mladí a často nechápeme, prečo veci musia byť práve tak, ako to od nás požadujú. No, ak sa tu naučíme poko-

re, budeme silnejší v boji proti hriechu!

Často mi život na seminári príde ako život v nejakej bubline, ako v inej dimenzii. Napriek všetkému sme tu oveľa viac chránení pred špinou sveta. A preto si cením najviac dve veci, ktoré mi seminár dal: pocit, že ma Boh ľúbi a pocit, že mám priateľov. Tú prvú má na svedomí svätý Ján Bohoslov, ku ktorému prichádzame do chrámu jemu zasvätenému ráno, večer a mnohokrát i v noci, keď tu v tme a tichu hľadáme pomoc, útočisko, odpovede na otázky. Tento chrám je čarovný, zázračný! Sväté miesto, ktoré si vypočulo už mnoho prosieb, výčítiek, volaní, vďaky... veľa slz radosti i žiaľu. A druhá vec je to, čo robí seminár seminárom – priatelia! Ľudia, s ktorými sa delíš o to, čo ťa trápi, čo potrebuješ, čo hľadáš a čo ťa teší bez strachu, že by ťa nechápali, že by sa ti vysmiali. Ľudia, ktorí tak ako aj ty, túžia po Bohu a po Jeho blízkosti!

Minule mi jeden známy povedal: „Tak sa mi dnes nechcelo ísť do Prešova,

tak som sa musel premáhať, ale keď som sa ocitol medzi vami, ten príval šťastia, radosti bol až neskutočný. Cítil som sa tak dobre, ako už dávno nie.“ Veľmi ma to potešilo, že sa dokážeme takto deliť s tým, čo na seminári dostávame.

A tak sa chcem poďakovať aj vám, ktorí ste tu so mnou doteraz bývali, alebo tu prichádzali, za krásne chvíle, vďaka ktorým je vysoká škola naozaj najkrajším obdobím života! A prosím, buďte si vedomí toho, čo nám Boh dáva, aký veľký dar, že tu môžeme spoločne rásť, spoločne sa zdokonaľovať a spoločne objavovať Boha a približovať sa k Nemu!

Se čtó dobró, ilí čtó krasnó, no jéže žíti brátiji vkúpi!

Hľa, aké dobré, aké milé je to, keď bratia spolu bývajú!
(Ž 132)

študentka PBF

Počas bohoslužby na Pravoslávnom kňazskom seminári

Deň detí v Prešove

Celý týždeň pršalo. Skúškové obdobie. Únava. Zhon. Zmätok. A Deň detí sa blížil! Nuž...ale nakoniec to stálo za to.

V sobotu 30. mája spoza mráčikov nezbedne vykukovalo slniečko a zohrievalo nielen zem, ale aj líčka asi stopäť desiatich väčších i menších detí v areáli Pravoslávnej bohosloveckej fakulty (PBF) v Prešove. Moleben o 9.00 v katedrálnom chráme sv. Alexandra Nevského, ktorý slúžili o. Paster a archim. Serafím, príhovory o. Gerku a prezidenta BPM Alexandra Halušku odštartovali celý tento krásny deň hier. Na všetkých zúčastnených čakalo dvanásť stanovišť, futbalový turnaj, spoznávanie chrámu sv. Jána Bohoslova a chutný gulášik v jedálni Pravoslávneho kňazského seminára (PKS).

Okrem detí z Prešova, Medzila boriec, detského domova sv. Nikolaja, Sloviniek a iných miest sme tohto roku s veľkou radosťou privítali aj deti z DSS Giraltovec s ich vychovávateľkami. Stretnutie týchto detí s rôznym postihnutím s ostatnými deťmi bolo veľmi úprimné a bezprostredné. Deti behali zo stanovišťa na stanovište, súťažili, hrali sa, zbierali bodíky, ktoré si potom vymieňali v obchodíku.

Oficiálny program ukončil o 14.00 podakovaním viceprezident BPM Matúš Spišák. Väčšina detí nasadla do autobusov a odišli unavené domov. Niektorým sa ale ešte máli

a striedali stanovištia aj naďalej. Tentoraz už ale mali konkurenciu v mládežníkoch, na ktorých prišiel teraz rad a súťažili „ostošest“ – mnoho-krát s väčším nasadením ako deti =)

Najväčšia vďaka za tento deň patrí Bohu – aj keď pripraviť takúto akciu nie je ľahké, Boh nám dal v ťažkých chvíľach silu a priateľov, a tak sme mohli v túto sobotu rozjasniť veľa hviezdíček v očiach detí. Slová vďaka patria všetkým, ktorí pomohli pri organizácii: mládežníkom, otcom duchovným, matuškám, vedeniu a zamestnancom PBF i PKS.

A samozrejme všetkým, ktorí prišli a ukázali nám cenu zdravia, odhodlania, ako aj krásu čistej detskej duše.

Pravoslávna cirkevná obec v Humennom každoročne pri príležitosti Medzinárodného dňa detí organizuje pre deti poznávací výlet pod názvom „Poznávaj svoj kraj“. Tohtoročný sa z organizačných dôvodov neuskutočnil priamo v Deň deti ale v sobotu 6. júna 2009.

Tentokrát sme sa vybrali do okresu Michalovce a Sobrance. Aj keď počasie nám veľmi neprialo, nebránilo to 45 účastníkom nastúpiť v spomínanú sobotu do autobusu a stať sa účastníkmi už dlhší čas plánovanej cesty.

Prvou našou zastávkou bola Hviezdareň v Michalovciach, kde sme sa dozvedeli veľa nového o našom vesmíre ako o diele Božom a zároveň si aj doplnili vedomosti z hodín vlastivedy zo školských lavíc. V Michalovciach sme samozrejme navštívili aj Pravoslávny katedrálly chrám, ktorý je zasvätený rovnako ako aj u nás v Humennom našim vierozvestcom sv. Cyrilovi a Metodovi. V chráme sa k nám prihovoral prot. Mgr. Miroslav Janočko, správca Pravoslávnej cirkevnej obce v Michalovciach. Priblížil nám život tejto cirkevnej obce a keďže michalovský chrám je katedrálly t.j. sídli tam biskup, ktorý spravuje eparchiu (pre inoslávnych čitateľov diecezu či biskupstvo), ukázal deťom bohoslužobné rúcho, v ktorom slúži pri bohoslužbách iba biskup. Na záver odovzdal na pamiatku každému návštevníkovi pohľadnicu z chrámu.

Z Michaloviec sme ďalej pokračovali v ceste a našou ďalšou zastávkou bola Pravoslávna cirkevná obec v

Úbreží. Tu nás veľmi srdečne deň pred chrámovým sviatkom Zoslania sv. Ducha na apoštolov privítal arcidekan pre okres Sobrance a správca cirkevnej obce otec Mgr. Marián Čičvák. Okrem toho, že sme sa mohli vďaka otcovi Mariánovi dozvedieť o živote pravoslávnych veriacich v tejto obci, mali sme možnosť pokloniť sa mnohým ostatkom svätých, ktoré do tohto chrámu boli prinesené pri príležitosti chrámového sviatku. Ďalšou našou zastávkou malo byť Morské oko, kde sme si mali pochutnať aj na guláš, ktorý pre všetkých účastníkov varil otec Peter Humeník s matúškou Zuzanou ešte pred výletom v skorých ranných hodinách. Pre nepriaznivé počasie sme boli nútení náš plán cesty trochu pozmeniť. Na guláš sme si pochutnali už v Úbreží ako aj na výborných koláčoch, ktoré pre nás upiekla matúška otca Čičváka. Aj keď nám otec Marián s matúškou Natalkou ponúkli na obed priestory farskej budovy, rozhodli sme sa zjesť guláš ako pútnici vonku v areáli chrámu.

Takto telesne posilnení sme pokračovali v poznávaní okresu Sobrance a zastavili sme sa v obci Nižná Rybnica. Aj tu sme boli srdečne privítaní a miestnym pravoslávny chrámom nás previedol otec Mgr. Vasile Schirta. Počas svojho príhovoru otec Vasile zdôraznil, že je veľmi dôležité mať v obci chrám, ale aj kňaza, ktorý sa s láskou stará o duchovný život svojich veriacich a veriaci tak dospeli ako aj deti by ho mali za to mať v úcte a počúvať jeho rady. Kto z prítomných zašiel aj

na faru, bol tam matúškou ponúknutý chutnými chlebičkami.

Z Nižnej Rybnice sme pokračovali v ceste do Sobraniec, kde sme navštívili Gitarové múzeum a taktiež Sobranecký pravoslávny chrám zasvätený sv. kniežaťu Vladimírovi. Aj tu nás chrámom previedol a prihovoril sa správca cirkevnej obce Mitr. prot. Mgr. Bohuslav Senič, ktorý nám pre zmenu porozprával o živote pravoslávnych veriacich v Sobranciach.

Sobranecký pravoslávny chrám nebol poslednou našou zastávkou. Na spiatocnej ceste sme sa zastavili opäť v Michalovciach. Autobus sme zaparkovali pred obchodným centrom Zamplín a každý účastník počas poldruha hodinovej prestávky mal možnosť minúť vreckové, ktoré dostal od svojich rodičov či starých rodičov na tento výlet.

Aj napriek nepriaznivému počasiu sme povďační Bohu za to, že po minuloročných výletoch nám požehnal navštíviť ďalšie naše pravoslávne chrámy na Slovensku a iné zaujímavosti z navštíveného regiónu. Veríme, že aj tento poznávací výlet obohatil účastníkov o ďalšie vedomosti, skúsenosti a pocity zo života veriacich na jednotlivých cirkevných obciach, z histórie a fungovania Bohom stvoreného vesmíru.

Tento projekt Pravoslávnej cirkevnej obce v Humennom podporilo aj Mestské zastupiteľstvo v Humennom, ktorému patrí vďaka ako aj všetkým, ktorí projekt pripravovali a zúčastnili sa ho.

účastník zájazdu

(prevzaté z: www.pcohumenne.orthodox.sk)

Púť do Levoče

Púť zo Spišskej Novej Vsi do Levoče je prvá púť, ktorou my mládežníci začíname prázdniny - púť k Presvätej Bohorodičke a k svätým Cyrilovi a Metodovi. Inak tomu nebolo ani tohto roku. V sobotu... sme sa zišli v pravoslávnom chráme svätého Klimenta Ochridského v Spišskej Novej Vsi. Veľké uvítanie, občerstvenie a moleben pred púťou s Božou pomocou absolvuje každý pútnik.

Po telesnom a duchovnom posilnení sme sa s modlitbou v srdci i na perách vydali na cestu. Po celý čas nás sprevádzalo príjemné počasie. Tohto roku nás predsa len čakalo pár zvláštností. Malý kúsok našej púte sme prešli cez les. Bez áut, rušných ciest... sme sa tak trochu vrátili do dôb starodávnych pútnikov, ktorí často museli prekonať nejednu prekážku a nejednu les, len aby sa poklonili Bohu vo svätej zemi. Myslím, že príjemným oživením bola aj beseda o svätom novomučeníkovi Vladimírovi Kyjevskom. Otec Štefan nám porozprával o živote tohto svätého, o jeho viere v Isusa Christa a o odvahe, ktorú preukázal v čase prenasledovania Christovej Cirkvi.

Po zaujímavých a poučných slovách otca Štefana naša púť pokračovala ďalej. Pomaly sme sa priblížili k Levoči. Ešte kúsok do chrámu a po ďakovných modlitbách nasledoval čas na oddych a besedu s otcom Petrom Savčákom, duchovníkom Bratstva pravoslávnej mládeže. Téma „Nastávi mja Hóspodi na púť právyj (Ukáž mi Hospodine správnu cestu)“ všetkých zaujala. Po besede sa činom malého posvätenia vody začalo vsenočné bdenie. Bohoslužby prebiehali do skorých ranných hodín. V požehnané nedeľné ráno sa už všetci pripravovali na privítanie Jeho Vysokopreosvietenosti Jána,

ar-
ci-
bis-
kupa
Prešov-
ského a
Slovenska
a svätú ar-
chijerejskú
Liturgiu, ktorú
viedol pravo-
slávny zbor svä-
tého Romana Slad-
kopevca zo Srbska.
Pri takom nádhernom
speve sa človek naozaj
mohol sústrediť na svätú
Liturgiu a vnímať neopí-
satelnú Božiu prítomnosť.
Veľa ľudí taktiež pristúpilo
k svätej Eucharistii.

Veľké „ĎAKUJEM“ patrí
všetkým, ktorí sa snažili a potrá-
pili s organizovaním tohtoročnej
púte, no hlavne miestnej skupine
BPM na čele s otcom Štefanom Pru-
žinským. Spasi Hospodi

Vďačný mládežník

*Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slo-
vensku - SYNDESMOS plánuje v najbližších
dňoch vydať brožúru so životom veľkého
služobníka Božieho svätého novomučeníka
Vladimíra Kyjevského.*

Cestoviny s omáčkou z baklažánov

250 g ľubovoľných cestovín
2 baklažány
2 strúčiky cesnaku
4 paradajky
olej
čierne korenie
soľ
bazalka

Cestoviny uvaríme v oselenej vode, do ktorej sme pridali trochu oleja. Baklažány umyjeme, pozdĺžne rozkrojíme a pokrájame na plátky. Cesnak očistíme a prelisujeme. Baklažán spolu s cesnakom opečieme na oleji, pridáme paradajky pokrúpané na kúsky (ak máte čas, môžete ich ošúpať), osolíme a okoreníme, opekáme 10 minút na silnom ohni. Zmešame s cestovinami a posypeme bazalkou pokrúpanou nadrobno (môže byť aj sušená).¹

Šošovicová nátierka

250 g šošovice
1 cibuľa
1 konzerva šampiňónov
5 strúčikov cesnaku
soľ
čierne korenie
rozmarín
korenie na huby

Šošovicu namočíme na 2 hodiny do vody napučať a uvaríme. Cibuľku pokrájame nadrobno, orestujeme, pridáme pokrúpané šampiňóny, prelisovaný cesnak a opekáme cca 5 minút. K žampiňónovej zmesi pridáme uvarenú šošovicu, okoreníme podľa chuti a rozmixujeme.²

Žemľovka s tofu

5 rožkov
½ l sójového mlieka
4 jablká
škoricový cukor
olej
1 biele tofu
4 lyžice medu

Rožky pokrájame na kolieska, namočíme ich do sójového mlieka a kladieme do vymasteného pekáča. Na rožky dáme nastrúhané jablká zmiešané so škoricovým cukrom. Na vrch dáme postrúhané tofu zmiešané s medom. Pečieme v rozohriatej rúre 15 – 30 minút.⁴

Ovocné rezy

cesto

250 g polohrubej múky

1 balíček kypriaceho prášku do pečiva

220 g cukru

1 balíček vanilínového cukru

125 ml sójového mlieka

125 ml oleja

papier na pečenie. Pečieme v predhriatej rúre pri 180°C asi 12 minút. Do väčšej uzatvárateľnej nádoby vložíme kompót so šťavou, ovocie pokrájame na malé kúsky. Pridáme sójové mlieko a puding, nádobu pevne uzavrieme a intenzívne trasieme aspoň 30 sekúnd tak, aby sa prísady dôkladne premiešali. Vychladnutý korpus potrieme plnkou a ozdobíme rozpustenou polevou.³

náplň

broskyňový alebo iný kompót

250 ml sójového mlieka

2 balíčky Crème Olé puding bez varenia s vanilkovou príchuťou
tmavá poleva Decor

Všetky suroviny na cesto zmiešame a vytvoríme hladkú masu. Plech s veľkosťou 30x40 cm vymastíme a vysypeme múkou alebo použijeme

¹M. J. Truchina: Pravoslavnaja kuchnja
Tvoj pervyj post, 2007, Sergiev
Posad;

² V spolupráci s matuškou Nadeždou
Kundis

³ Prevzaté a upravené z Hospodárske
noviny

⁴ Kolektív autorov, Tofu receptár

pripravila **Markella**

Počajev – miesto, kde slová nestačia

Je miesto opradené legendami,
podložené historickými faktami
i individuálnymi zážitkami.

Glovek, keď tu prichádza,
je ako taká priadza:
spleť počutého i očakávaní,
čo z toho sa naplní?

Počajev je miesto,
kde cítite sa nieisto aj isto.
Bez rešpekt a duchovné zákony
načerpáte tu pre seba kus živej vody.

Kým vo svete sa o Bohu hovorí,
tú cítite jeho plody:
jednak cez zázračné ikony,
ako aj mošči prepodobných.

Stopa Bohorodičky:
je niečo, čo pre nás sama nechala,
aby nám tú správnu cestu ukázala
a cez vyvierajúcu rodu – pomáhala.

Keď pristúpite k mošćam svätých
máte aspoň na krátky okamih
pocít, že trochu z neba je na zemi,
že nejako tak asi vonia v raji.

Kapitolou o sebe sú zázračné ikony,
pri ktorých sa vyzdraveli mnohí.
No nie každému dovoľia
pristúpiť k nim bez pokánia.

Všetko to tvorí atmosféru duchovna,
tmelom je však silná mníšska modlitba.
Ghór, ktorý keď zaspieva
vytrhne vás z reality bežného dňa.

Nakoniec ostáva povedať
nechce sa vám odtiaľ odchádzať.
Glovek sa tu cíti pokojne,
a predovšetkým vnútorne spokojne.

XIX. MLÁDEŽNÍCKA PÚŤ STROPKOV-LADOMÍROVÁ

Srdečne Vás pozývame na mládežnícku púť zo Stropkova do Ladomírovej, ktorá sa uskutoční

12. septembra 2009.

Púť začneme sv. liturgiou o 7:00 hod. v chráme Položeniya rízy Presvätej Bohorodičky v Stropkove. O 9:15 hod. sa pomodlíme moleben, po ktorom sa vydáme na približne 16 km dlhú trasu.

BPM, skupina Stropkov